

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

La salarisarea învățătorilor.

Proiectul pentru salarisarea învățătorilor a devenit lege, s'a votat de dieta țării, afară de unele adaose, așa cum l'a formulat guvernul. Noi n'avem decât să ne stringem rîndurile, să facem tot ce ne stă în putere în marginile legii, ca să putem păstra și mai departe caracterul confesional-național al școlilor noastre. Cu cestiunea această ne vom mai ocupa în special. Acum dăm loc (în doi nr.) unui articol, trimis de către un amic al fôiei noastre, care e de părere, că un mijloc puternic pentru apărarea școlilor noastre ar fi instituirea unui inspector cons. stabil.

Țtă articolul:

Este necesar a se institui inspector scolar superior consistorial pentru apărarea școlilor noastre.

Cestiunea școlilor noastre confesionale gr. or. s'a tractat în articoli: „Noul atac asupra școlilor noastre” într'un mod detaiat. Aici se arată pericolul, ce ne amenință, din partea politice guvernului maghiar, mai ales prin proiectul devenit lege, prin care învățătorii școlilor de stat și cei confesionali vor trebui se aibă salariu anual 300 fl. v. a. cuartir și grădina scolară. Deși suma salariului este de acceptat, totuși confesiunile, neputând completa salariile învățătorilor, în acest cas va contribui statul a să completa și îndată ce ajutorul statului va fi 50 fl., va avé dreptul a ingera la alegerea învățătorului.

Signalul este mai mult decât serios, deci nu putem rămâne după obiceiul nostru, a crede, că mai avem timp, sau că statul n'are bani pentru acest cas preliminar, sau că numai ne înfrică.

Scim cu toții — câți ne interesăm de școle, — că de 26 de ani, de când suntem sub stăpânirea unghurască, câte guverne sau perondat au avut o programă a politice lor și o au executat. Programa guvernului are o mulțime de puncte, cari nu le cunoșcem, însă, precum n'am cunoscut grădinele de stat pentru copii și s'au executat și

acelea se vor executa, ca să ajungă la scop.

Guvernele până acum au purces cu prudență, au mers încet, încât naționalitățile abia în timpii din urmă au început a simți și a striga contra apăsărilor.

În adevăr, că sub baronul Eötvös școlile noastre erau cu mult mai necorespunzătoare și el trecea lipsele cu vederea.

Ministrul Trefort, atât cu legile scolare proiectate și aduse sub el, cât și prin ordinațiunile lui a fost mult mai aspru.

De înțelegeam pasurile îndoite ale ministrului Trefort, de sigur ne îngrijam și încetul cu încetul împlineam ceea-ce pretindeau legile.

Ceea-ce n'am făcut atunci, să facem acum.

Ministrul Csaky trece preste toate resônelt sărăciei, el fără cruțare și pe față voesce să înșegebeze școlile confesionale. De sigur are programă și urmază consecuent; el voesce a o executa, fără a se gena de confesiuni. Țicem deci, nu e glumă și nici este permis a ne mai împăca: „cu lasă-mă, să te las”!

Un popor lipsit de școle naționale confesionale și instruit în școle elementare streine va deveni înstreinat de religia și națiunea sa. Țtă pentru ce trebuie să ne îngrijim!

Tractatul „Noul atac asupra școlilor noastre” ne asigură despre sărăcia și greutatea de a completa salariul învățătorului la suma de 300 fl.

Ne spune, că Ven. Consistoriu va cerca să afle toate mijlocele spre completare, va face colecte, însă tot nu crede, că le va pute apăra, de aceea apelază la bărbații, cari au durere de școla confesională, să caute mijloce de apărare.

Dacă cugetăm serios și ne dăm sama față de această cestiune, găsim, că ori câte ajutoare va pute da Ven. consistoriu arhidieceșan comunelor noastre bisericesti și ori câte colecte va face, nu credem, că salariile învățăto-

rilor nostri le va pute completa în tot locul la 300 fl. dacă nu ne vom folosi și de alte mijloce.

Să ne explicăm.

Raportul scolar general din anul 1893 ne arată, că avem 1233 de comune bisericesti, între cari 939 matre și 294 filii. Din acestea nu susțin școlă decât 780 comune bisericesti, prin urmare n'au școle 453 comune bisericesti.

Învățătorii români gr. or. sunt în arhidieceșă 906. Pentru acești învățătorii în anul 1892 s'a cheltuit suma de 181,954 fl. 96 cr. În termin mediu computat — țice raportul — vine suma salariului unui învățătoriu de 200 fl. 83 cr.

Din aceste date autentice vedem, că pentru 906 învățătorii ne mai trebuie anual câte 100 fl. valuta aust. prin urmare ne va trebui anual aproape 90,000 fl. v. a. Va se țică sunt învățătorii cari au 300 fl. anual, însă sunt și de aceia mulți, cari au numai 100 fl. 150 fl. și 200 fl. și de aceea este necesară suma de mai sus. Întrebându ne are Ven. consistoriu la îndemână un fond care să dea procentele de 90,000 fl. sau de a colectat această sumă și dacă o a colectat, o are asigurată pentru toți anii viitori? Răspunsul a priori credem, că e negativ.

În astle de împregiurări urmază întrebarea: Ce facem pentru asigurarea școlilor noastre?

Negreșit, că trebuie să mergem érași la isvor, tot la sărăcie, tot la comunele noastre bisericesti.

Revista politică.

Proiectul guvernului unghuresc referitoriu la școlile confesionale și comunale s'a primit de dieta cu unele amandamente, care în loc să slăbescă dispozițiunile eventualei legi, le aspresce și mai tare, se înțelege în contul naționalităților și al confesiunilor. Triumful e și al opoziției, dar și al guvernului, care n'a făcut opoziție amandamentelor propuse de opozițiune.

Vom aminti, că s'a primit propunerea ca minimul de 300 fl. să se potă urca la 400 fl. punându-se pentru acesta în conțelegere guvernul cu susținătorii școlii. Deputatul Kuhn tacséză toate tendențele dușmănoșe statului, pentru cari ministrul să nu aprôbe numirea unui învățătoriu, care nutresce astfel de tendințe. El și face un amandament la §. 11 în înțelesul acesta. Deputatul Apponyi însă în considerare, că tendențele nu se pot precisa și ca să nu rămână mai jos, se grăbesce să facă densusul un nou paragraf după §. 11, care să pună capăt anomaliei, în urma căreia statul trebuie să ajutoreze și astfel de școle, a căror susținere n'aduce decât pagube. Astfel de „anomaliă” vine înainte în două casuri. Întâiu, când într'o comună mai multe confesiuni țin scoli, cari abia o duc de pe-o țici pe alta. Al doilea, când după informațiunea cercurilor competente în genere nu se potă aștepta, ca respectiva școlă să corăspundă vederilor statului și națiunei maghiare. Propune deci următoriu paragraf:

„În comunele unde mai multe confesiuni țin scoli și unde fie-care din acestea au lipsă de ajutoriu statului, asemenea și acolo, unde numai una dintre școlile comunale, ori confesionale este avisată la ajutoriu de stat, dar unde interese mari de stat pretind: ministrul de culte și instrucțiune publică, după ce va fi ascultat părerea comisiunei administrative, în sensul §-lui 9, în loc de a da ajutoriu de stat, are drept să închidă școla comună sau confesională și în locul ei să înființeze școlă de stat”.

Ministrul Csaky este fericit a pute declara, că între părerea sa și a lui Apponyi nu este nici o deosebire. Rôgă deci camera, să primescă amandamentul.

După ce mai vorbesc câți-va deputați, majoritatea primesce amandamentul lui Apponyi.

La §. 13 Apponyi propune érași un amandament de următoriu cuprins:

FOIȚA.

Poesii populare

din Țera-Oltului (jurul Avrigului) adunate de „Ioan”.

(Urmare)

Vai de mine ce m'oi face,
Ce iubesc, mamii nu i place,
De mi-ar plăcea numai mie
M'aș duce la cununie.

Vai de mine ce m'oi face
De drăguță nu am parte,
O copilă am iubit
Aceeia îns'a murit.

Trandafir de pe cetate,
Spune mândrei sănătate,
Că de mine n'are parte,
N'are parte, că s' departe.

Uită-te mândro și veți,
Pentru cine somnu-ți perți,
Pentru'n drac cu ochii verți,
Nici sunt verți, nici mohorți,
Numai cum sunt mai urți.

Cine strică dragostile,
Mânce-i grăul paserile!

Sadă'n sânge până'n brâu
Și-l mânce vermi de viu.
Fie-i omul fără oi
Și casa tot în nevoi,
N'aibă mâncare pe masă,
Nici sănătate în osă.

Mult me dor picioarele,
Tot sărind rozorele,
Cele mari și cele mici
Pân' am ajuns pe aici.

Sărăci mândruțele mele,
Adunați-ve tustrele
Și dați câte-o leturghie
Ca să scap de cătănie.

Dragu-mi e nucul cu nuci,
Mândra cu vorbele dulci
Și mi drag omul cu mere
Și mândro vorbele tele.

Bade mândruțta ta,
Care țai ai prins acuma,
O duci în câmp la liveți,
Ea fuge de n'o mai veți,
Vede câmpul imbrumat,
De bôlă să pune'n pat
Las' să lucre bărbatul
Dacă mi-a legat capul.

La pôrtă la Țeligrad
Șede-un fecior de bogat,

Ține-o fată de sêrac,
Èr o babă că trecea
Ea din graiu așa grăia:
De ce-ai vint după bogat,
Ea din graiu așa grăia,
Dar el de ce m'o luat,
Dacă's fată de sêrac,
Dacă nu-i sunt pe plăcere
Dumă la țerg la Joi mare,
Eu frumos că m'oi găta
Preț mare il voui avea
Ea din graiu așa-mi grăia,
Nici vorba n'o isprăvia
Un om bătrân că-mi venia,
El din graiu așa grăia
De vînzare-i nevasta,
De vînzare Țeu așa,
Dămi-o pe un an pe doi,
Că-ți dau bani nenumărați
Cu ferdela măsurăți
Ea din graiu așa-mi grăia,
Nu me da după bătrân
Să-mi trăsesc tot cu urit,
Dă-me dup'un diecel
Să-mi trăsesc cu drag cu el
Ea nici vorba n'o sfârșea
Și un diecel venia,
De vînzare-i nevasta
De vînzare Țeu așa,

Dămi-o pe un an pe doi,
Că-ți dau bani nenumărați
Cu feldera măsurăți,
Èr din graiu așa-mi grăia
Mândro mândruțta mea
Din ce țară din ce sat?
Jos din țera banului
Din fundul Ardélului
Nepôta 'mpêratului,
Èr ea încă l întreba
Din ce viță, din ce țără?
Jos din țera banului
Nepotu 'mpêratului.

Fă-me Dôrne ce mi face
Fă-me puil cucului
Pe riul Sibiului,
S'aud riul vâjăind
Dobele'n Sibiu bătënd.
Eu mă duc pe drum plângënd
Tôte tufele se frâng
Cu vêrful cătră pământ,
Eu le-am spus să me plătesc
Că ce-am piert nu mai găsesc,
Piert'am fir de măgheran
Pe badiul de-acum un an.

(Va urma.)

„Comisiunea administrativă este chemată a porni cercetare disciplinară atunci, dacă învățătorii unei școli profesionale, care primesc ori ce fel de ajutor de la stat, este acuzat, că urmărește direcțiune contrară statului și ministrul poate ordona contra lui procedura disciplinară“.

In fine al treilea amendament al lui Apponyi sună:

„Dacă dela o școală comunală ori confesională sunt depărtați după o altă doi învățători prin sentință disciplinară pe baza aliniei 4 din §. 13, ministrul de culte și instrucțiune publică are drept de a închide școala comunală sau confesională și de a înființa în locul ei școală de stat“.

Dieta a primit unanim aceste amendamente.

* * *

In ședințele din urmă ale parlamentului german s'a terminat desbaterea încordată asupra proiectului militar german, prin care se cere o urcare a contingentului armatei. O parte mare dintre deputați au fost în contra acestui proiect. Pentru ca să mărescă șansele acestui proiect, cancelarul Caprivi a ținut un discurs, care însă nu a produs efectul dorit.

Generalul Caprivi dăse, că puterea armată actuală a Germaniei nu e îndestulătoare. Dacă Moltke și Roon ar sta aici, dăse Caprivi, ei ar reprezenta mai bine aceste cereri. N'am văzut nici un general, care să fi fost de părere, că armata noastră e atât de tare, încât am pute să mergem cu aceeași siguranță în războiu ca și în anul 1870.

E vorba aici de onoarea, existența și viitorul Germaniei. Noi voim o întărire a armatei, pentru ca să susținem pacea. Dacă acesta însă nu ne va succeda, atunci voim să învingem. Noi n'avem nisuiță, să începem ofensiv războiul, dar voim să fim atât de tari, încât să nu începem războiul pe teritoriul nostru, ci pe al inamicului. Numai ofensiva ne poate apăra. Dacă proiectul nu va fi primit, atunci se va naște o nesiguranță, și atunci nu vom pute da țării timpul serviciului de doi ani, atât de mult dorit. In fine cancelarul Caprivi recomandă spre primire propunerea deputatului Huene, dîcînd, că prin acesta propunere se va afla o rezolvare potrivită a proiectului militar.

Deputatul Manteuffel, dăse că conservatorii vor vota pentru propunerea Huene, pentru a evita, în interesul patriei, ori ce conflict, ce s'ar pute ivi.

Lieber dăse, că existența centrului e mai importantă decât proiectul militar. Parlamentul trebuie să facă politică germană.

Caprivi la aceste a reflectat, că propunerile actuale ale guvernului constituie o diagonală, care unesce trebuinciosul cu posibilul. Adoptarea propunerii centrului ar slăbi armata. El nu șar face în mod mai conștient datorită decât combătînd-o. Efectivele condate ar întârzi mobilizarea și ar prelungi timpul, în care Germania ar fi înaintea unui războiu, lipsită de ori ce apărare.

Benigsen declară, că trebuie luate franceșilor ori-ce speranță de război. O dizolvare repetată a parlamentului ar conduce în urma urmelor la o victorie a autorităților militare; trebuie evitat ori ce conflict, care ar putea vătămă atât parlamentul, cât și guvernul.

Konicrowski dăse, că poloneșii vor vota pentru propunerea Huene, din cauza patriei lor, care e aproape de frontieră. Întărirea armatei este de o mare importanță.

Winterer, alsatian, dăse că Alsatienii vor vota fie-care deosebit, după cum le va dicta conștiința.

In ședința din 6 Maiu propunerea Huene fu respinsă cu 210 contra 162 voturi. Cancelariul Caprivi ceti apoi decretul imperial, prin care se

dizolvă parlamentul. Social — democrații părăsiră imediat în corpore sala.

„Monitorul imperiului“ publică un decret imperial prin care alegețile pentru parlament se vor face în 15 Iunie.

Acest vot, care poate fi decizător pentru sörtea Germaniei, după cum se exprimă organul oficios al guvernului, a provocat mare neliniște în monarhia noastră și Italia. Presa însă și cea germană și cea franceză l comentază în felurite moduri. Se înțelege, că în Franția a făcut bună impresiune vestea despre rezultatul votărei.

Sinodul eparchial din Arad.

(Urmare).

In ședința VII ținută la 8/20 Aprile 1893 s'a pertractat raportul comisiunii organizătoare asupra rapörtelor consistoriilor plenare din Arad și Oradea-mare și sinodul la propunerea comisiunii făcută prin raportul Nicolau Zigre, ia în general și în special la cunoștință ambele rapörte consistoriului; ér cu privire la propunerea consistoriului din Oradea-mare de a întreveni la locurile competente pentru respectarea Duminicilor și sêrbătorilor bisericii noastre, se avisază ambele consistorie a aduna datele referitoare la acesta cestiune și ale subșterne pentru ulterioară afacere prea venerab. consistoriu metropolitan.

In ședința VIII ținută la 9/21 Aprile c. 10 ore a. m. după prezentarea unor esbite, punându-se la ordinea zilei proiectul de statute subșternut de consistoriul din Arad pentru pensionarea funcționarilor ambelor consistore, a profesorilor dela institutul pedagogic-teologic din Arad, a protopresbiterilor și preoțimeii din eparchie, sinodul la propunerea comisiunii nu intră în merit; ci predă elaboratul consistoriului unei comisiunii, constatătoare din deputații sinodali: Augustin Hamsea, Nicolau Zigre și Paul Rotariu, — cu înviațunea ca după ce va primi toate datele dela ambele consistore, să compună pe baza acelora un statut complet, pe carele apoi să-l prezenteze consistoriului din Arad, care elaboratul primit îl va tipări și împărți între deputații sinodali, ér la procșima sesiune îl va subșterne sinodului pentru rezolvire finală.

Se pune la ordine raportul comisiunii epitropesci, carea prin raportul ei Ioan Beleş, propune, și sinodul ia la cunoștință în general și în special raportul senatului epitropesc dela consistoriul din Arad, și dă absolutiv senatului epitropesc pentru purtarea rațiociniilor fondurilor și fundațiilor diecesane pe anul 1892. Tot în această ședință se votază bugetul consistoriului din Oradea-mare pe anul 1893.

In ședința IX. ținută la 9/21 Aprile a. c. se pune la ordinea zilei raportul comisiunii epitropesci asupra raportului senatului epitropesc din Arad, din carele se constată, că la acel senat au intrat în decursul anului 1892, 1842 de esbite, din cari în 39 ședințe s'au rezolvit 846 piese, ér celelalte s'au rezolvit în mod presidial, că s'au revêdut socoțile și rațiociniile comunelor bisericesci, și ale mănăstirii Hodoș-Bodrog și sinodul la propunerea comisiunii, făcută prin raportul Ioan Suciu, ia aceste date la cunoștință.

La propunerea comisiunii se ia la cunoștință raportul consistoriului, că și în anul trecut a cumpărat unele complexe de pământ pe sêma fondurilor diecesane; ér interesele după împrumuturile fondurilor elocate la privați să se reducă cu un procent; de asemenea se ia la cunoștință raportul consistoriului din Arad despre administrarea fondurilor și fundațiilor diecesane, și se dă absolutiv senatului epitropesc pentru gestiunea anului 1892.

(Va urma.)

Fondul „George Barițiu“.

Precum suntem informați din loc sigur, comitetul „Asociațiunii transilvane“ în ședința sa de Marți (9 l. c. n.) a decis procurarea portretului în

oleu a fostului seu președinte George Barițiu și edarea fotografiei lui, apoi înființarea unui fond, care să pörte numele „George Barițiu“ din care să se acorde premii pentru produse literare și locuri libere pentru eleve în internatul de fete al Asociațiunii.

Din partea „Asociațiunii“ ca început s'a contopit în fondul „George Barițiu“ fondul existent „pentru amintirea celor reșpași“ și tot acolo vor intra în viitoriu toate sumele, care vor incurge în „memoria celor reșpași“, ér pentru-ca scopul fondului să se pötă realiza îndată, sumele, care se vor vota din an în an din fondul general al Asociațiunii spre scopuri identice cu menițiunea fondului „George Barițiu“ se vor transpune la acel fond ca dotațiune disponibilă.

Totodată se va face un apel către toți românii, ca se contribuie la acel fond menit a eternisa numele ilustrului bărbat și prin asta a spriginii și literatura și cultura poporului român.

Numêrul procsim al organului Asociațiunii („Transilvania“) va fi sacrat numai memoriei lui Barițiu, și din acest motiv este probabil, că va apărea cu întârziere de câteva zile.

Noutăți.

Nazarenismul. In părțile Aradului au început a se respândi ici-colo între credincioșii bisericii noastre învățăturile periculoșe ale nazarenismului. P. S. D. Episcop al Aradului, Meșian, a însărcinat preoțimea, ca să studieze și eruzeze cauzele ivirii acestui rêu la poporul nostru și să caute mijlocele pentru împedecarea lui.

Preoțimea din tractul gr. or al Aradului s'a întrunit în o conferență în cestiunea acesta în Pecica la 15/27 Februaru 1893 sub presidența dlui prot. Moise Bocșan. Din procesul verbal al acestei conferențe, care ni s'a timis zilele acestea, vedem, că preoțimea după o discuțiune lungă, a constatat că cauza ivirii nazarenismului între credincioșii noștri este a să căuta cu deosebire în coatingerea prea ușoră pe la fabrici etc. a poporului nostru cu muncitorii streini, cari sunt adăpați cu idei socialiste, ér socialismului este foarte accesibil nazarenismul.

Ca remedii contra lui conferența propune mai multe mijloce, precum: studiul mai intensiv al religiei în școlile populare, introducerea școlilor de repetițiune și adulți, participarea regulată a preoților la adunările poporului, la comitetele arochiale etc. stergerea unor taese, d. e. pentru cununii, ședule de cununii etc. etc.

Bine ar fi, ca preoțimea noastră să afle calea adevărată pentru combaterea acestui rêu, până ce ru va prinde rădăcini adenci la poporul nostru, căci atunci cu greu se va pute stêrpi.

* * *

Lădițe pentru stupi. Sosindu-ne mai multe întrebări din diferite părți, că unde s'ar pute procura lădițe pentru stupi, sistemul Dzirzon, după informațiunile noastre, cele mai bune lădițe pentru specialitatea acesta pregeștesce tēmplariul Iancu Coliban din Brașov, strada băilor Nr. 18; ér cine ar voi informațiuni de ori-ce natură în ceea ce privește stupăritul, împărtășesce bucuroș și grațuit învățătorul dela școlile normale din Brașov Ioan Aron. Se cere numai marcă de 5 cr. pentru francare.

* * *

Fortificațiile Bucureștilor. Cetim în „Constituționalul“: Dilele acestea s'a tacut încercarea și primirea a deșe cupole, esecutate din casa Gruson (actualmente Krupp) pentru fortificațiile capitalei. Câte două din aceste cupole au fost aședate în cele patru forturi nordice, ér celelalte două într'o baterie intermediară. Încercările

de tir au reșit spre completa mulțămire a comisiunii militare însărcinată cu primirea cupolelor și ele au fost primite fără nici o obiecțiune. Se scie, că pentru celelalte forturi cupolele se fabrică în Franția.

* * *

Visită la Kossuth. „Nagyvárad“ scrie că generalul italian în pensiune Papp de Popa de origine maghiar (?!), a cercetat zilele trecute pe Kossuth. Intre altele a venit vorba și despre cestiunea de naționalitate de la noi și Kossuth a dis, că acesta se pöte rezolva pe lângă o bunăvoință reciprocă.

Generalul Papp de Popa e român, și nu de origine maghiară, ér Kossuth ne-a rămas dator cu mărturisirea, că fiind vorba de rezolvirea cestiunii naționalităților, de care parte lipsesce bunăvoința pentru o rezolvire echitabilă și justă?

* * *

Fișpan nou. Foile unghuresci spun, că fișpanul br. Kemény Kalman se va retrage zilele acestea din postul de fișpan al comit. Albei de jos, ér în locul lui va fi numit deputatul dietal Zeyk Daniel. Br. Kemény va rămâne însă mai departe fișpan al comitatului Murêș-Turda.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Comit. Huniadorei, 2 Maiu, 1893.

La 25 și 26 Aprile n. a. c. s'a ținut adunarea municipală a vastului comitat Huniadóra — în Deva. — Acestă adunare își are momentele ei însemnate nu numai pentru noi românii din comitat dar și pentru maghiarii din comitat — pentru mâna de ômeni — cari prin organele administrative și-au vîrit toți cărturarii mai de dai de Dómne în sinul congregațiunii, éră pe români i-au delăturat.

Discușiunea încinsă la cele 77 obiecte, ce erau de rezolvat, în specie la cele venite sub pertractare în ziua primă au trebuit să convingă pe cei din fruntea comitatului, că astăzi nu pot să mai tracteze preste umăr, și în mod desprețitor pe membrii români municipali, nu ca pe nisce eloți buni de aruncat în fêră, ci ca pe nisce ômeni, cari în sinul congregațiunii, fiind membrii legali, trebuie să li se cunoască aceleași drepturi și să fie tractați cu cuviința recerută. De altă parte membrii municipali români, au putut să se întărescă în convingerea, că ori cât de puțini luptători vor păși pe teren prin apărarea cauzei lor drepte, vor pute se impună maghiarilor. Și în fine, — bine trebuie să notăm — că lupta încinsă între membrii municipali maghiari și între cei români, a scos la ivelă: cel mai încarnat șovinism, de cari sunt conduși membrii maghiari, atât guvernamentali, cât și opoșionali. Opoșionali au voit să intră cu ori ce preț pe guvernamentali.

Inceputul agitării spiritelor l'a făcut însuși comitele în cuvêntul de deschidere. El a creșut, că e bine a rösti de pe scaunul presidial și lucruri, ce nu aveau loc, anume a amintit că: contra politiceii bisericesci a guvernului au luat pozițiune clerul înalt catolic, adunările populare convocate prin preoți catolici, și acele elemente ale naționalităților, cari totdeuna iau pozițiune contra consolidării statului maghiar. Cuvintele din urmă au produs resens între membrii români. Sgomotul a început când românii strigară: „nu-i adevărat?!“

Spiritele se linistiră puțin, ca mai apoi de nou să se reagite. La propunerea grofului Toroczkay s'a decis a veni pe tapet în locul prim pertractarea rescriptului comit. Budapesta și Zemplin, de a se spriginii politica bisericescă a guvernului. In ordinea de zi acest obiect era între cele din urmă, al 53 lea.

Inainte de începerea discușiunii în meritul cauzei, s'a întēmplat o scenă

furtunosă, cum numai maghiarii siu s' o inscenseze.

Advocatul Francisc H. Longin cerându și cuvântul a reflectat comitei că: nu i adevărat, că între români s'ar afla elemente, cari totdeauna combat consolidarea statului maghiar, deore ce românii nu au făcut nimic ilegal, ci au stat și stau pe basa legilor esistente. A adaus între altele dl Hossu, că densus: nu recunoște idea de stat maghiar. . . La auful acestor cuvinte, fără a mai lăsa pe orator să continue, membrii maghiari ca și mușcați de vapere s'gmiră din toate părțile făcure un sămoră infernal: „Jos cu el”. „Afară”. „Trădător de patrie”. Subinspectorul de scóle al comitatului, Boga C., un om mic, un parvenit scie D-șeu de unde, cu o fisonomie, ce-i tradază originea, ca să se pótă mai bine insinua amenința grozav cu un baston cătră densus. Mai caraghios și aprópe ridicul a pășit Hollaky Imre, pe care de atâtea ori l'am vėđut bătėnd pe la ușile românilor Zarandeni, cerșindu-le voturile. Acesta nici mai mult, nici mai puțin fără a pretins dela fiscalul comitatului Lazar G. s'ș și făcă datoria, s' l' acuse pe vorbitor. Pe semne fostul deputat al Zarandului deodinióră, a cređut că fișcalul are drept s' l' ia de guler pe dl Hossu și se ope afară cu el. Altcum fișcalul l'a opărit bine pe Hollaky, respunđėndu i, că aici fișpanul are s' se grigescă. Numai decăt fișpanul provócă pe Hossu a se explica. După esplicările date de dl Hossu, că densus recunoște statul maghiar, dar nu recunoște idea de stat maghiar, pusă în circulațiune și exploatată prin jidovi. După ce declară și fișpanul că nu a avut intențiune s' vatėme pe nime, incidentul se inchide.

Se pune la ordine apoi rescriptul comitatului Budapesta și Zemplin și în legătură cu el propunerea comisiunei permanente, ca rescriptul s' se primescă și guvernului s' se voteze încredere.

Baronul Bornemisza — opozițional — apróbă și primesce rescriptul, dar s' nu se voteze încredere guvernului. Protopresb. Vas. Dămian combate propunerea din mai multe puncte de vedere, arėtând relele, ce pót se aducă politică bisericescă a guvernului, densus e de părere s' se respingă propunerea comisiunei permanente, și s' se ia dela ordinea țilei cestiunea politică-bisericescă.

Rethi L. inspectorul de scóle polemizează cu anspe vorbitorii și între altele aduce înainte că: căsătoria civilă e introdusă și în România, și că chiar din punct de vedere moral e a se introduce. Și drept motiv dl Rethi a afirmat marele neadevăr, că în biserica gr. or. e îngreunată și scumpită pășirea la căsătoria în atata, încăt poporul mai s'rac mai bine trăiesce în căsătorii clandestine (vad házasság).

Faptul e, că unde gr. or. au venit în atingere cu reformații, au imitat mult pe acestia, dar nu pentru-că s'ar cere nu știu ce tace la încheierea căsătoriei. După unele replici, s'a primit propunerea comisiunei permanente. Pentru propunerea lui Bornemisza au votat 17; őră pentru propunerea protopresb. Dămian — 22 inși — români.

Alt obiect momentos a fost rescriptul ministrului de comerțu privitoriu la esposițiunea milenariă, ce voiesc se făcă maghiarii în 1896 în Budapesta. Propunerea comisiunei permanente a fost: s' se ia cu plăcere spre sciință rescriptul ministerial, și s' se lucre din tóte puterile pentru reușita aceleia și din partea comitatului Huniedóra. Membrul Francisc Hossu combatte propunerea, deore-ce esposiția va avea un colorit curat maghiar și astfel pe marea maioritate a românilor din comitate nimec nu-i pótă interesa. Maioritatea congregațiunei a primit propunerea comisiunei permanente.

Urmă apoi raportul voluminos al vice-comitelui pro 1892, din carele

ins' se comunică numai esența — părțile mai principale. Dintre români au vorbit la raport mai ıntăiu ppresb. Dămian, carele nu pótă lua la cunoștință partea raportului unde se vorbesce despre trimiteria miliției în vara anului 1892 în pretura Brad și Baia de Criș sub cuvėnt, că ordinea publică ar fi fost conturbată. Arată apoi nedreptățile și ticăloșile comise cu ocaziunea incușițiunilor nopture, pe la frunțașii români din Zarand. Densus face propunerea: adunarea reprobă cercetările de casă indeplinite în cercurile pretoriale ale Bradului și Baiiei de Criș, și pretinde a se da satisfacțiune deplină celor nedreptățiți.

Advocatul Hossu excepționează raportul din mai multe puncte de vedere, nu apróbă trimiterea miliției în Brad, și provocările date de vicespanul, cu aceea ocaziune, densus propune: s' se ia spre cunoștință raportul vicespanului, ci s' se tipărescă, s' l' împartă între membri, și apoi s' se petraceze în ședința procsimă. Vicespanul, luând fisonomia de miel blând, țice, că și densus regretă dispozițiunile luate în anul trecut, deore-ce nime mai mult ca el nu dorece ca trairul între naționalități s' fie pacinic. A fost o datoriă ins' a căuta după tipărituri oprite și se bucură, că nu a aflat nimic, și cumcă nu a sub întrebare — inchizițiunea nu au pătimit nimic în onóra lor de cetățeni, se vede de acolo, că pp. Vas. Dămian, în adunarea următoare a fost ales membru în comisiunea administrativă. Cu astfel de scuse vicespanul cere a i-se lua la cunoștință raportul, promițėnd, că-l va tipări și trimite fiecărui membru. Regretabil în această afacere e, că membri municipali zarandani cei mai mulți nu au știut nimic că o se vină pre tapet, și cauza lor. La tot casul mulți din cei inchizițiunari și torturați ar fi luat parte la adunare scărmanând tóte amănuntele.

In mod fórte violent a atacat raportul, Hollaky Imre. Nu a cruțat pe nime, începėnd dela fișpanul până la cel din urmă notariu. Lovitura, ce i-au dat organele administrative cu ocaziunea alegerei de deputat, se vede, că o simte.

Altcum s' pótă bucura Hollaky, că tot acei pretori l'au trântit cu voturi scump cumpărate, cari l'au ales în 1887, tiranisând alegătorii români. Epitetele de slugi nemernici, ce le dă Hollaky organelor administrative, nu noi români vom fi, cari se le tra gem la indoelă. Densus propune: adunarea s' se ia spre sciință raportul vice-comitelui privitoriu la incușițiunile de case întemplate în cercul pretorial al Bradului, pentru cercetare s' se esmită o comisiune, care s' vină cu un raport detaiat în adunarea procsimă. Propunerea fără motive a fost fórte corectă, căci numai așa s'ar fi putut afla amenuntele miserabilelor denunciări și alte ticăloșii.

Propunerile Dămian, Hossu, Hollaky s'au respins, maioritatea a luat raportul spre sciință. Cu aceste s'au finit ședința primă.

In ședința a II, dela 26 April, Hollaky Imre de nou a căutat a mai scormoni prin spuză, interpelând pre comitele că: pentru ce nu a tras la răspundere pe Fr. Hossu, pentru cuvintele rostite în ședința dela 25, deore-ce cine nu recunoște „idea de stat maghiar” acela după părerea lui n'egă statul maghiar „de jure.” Fișpanul respunde: că după esplicările date de Fr. H. nu a mai aflat de lipsă a-l lua la răspundere.

Cu acestea s' încheie congregațiunea.

Un membru.

Cuvėntare

ținută la înmormėntarea lui George Barițiu de dl asesor Zacharia Boiu.

Incă n'a plinit anul cursul seu, de când poporul nostru din tóte părțile a serbat cu nobilă însufățire aniversarea 80. a venera-

tului președinte al Asociațiunei sale transilvane Georgiu Barițiu, și őră-ne de nou adunați din tóte părțile aici în vechia cetate a Sibiului și încungurand de nou pe bărbatul stimei și iubirei nóstre. Și őrăși, astăzi se plinesc 30 țile, de când ilustra nóstră Academia română din Bucuresci chemă pe meritatul presid al literaților nostri la scaunul seu nestorial, cea mai înaltă onóre pentru un învățacel al sciinței, — și őră o cunună de preastimați și preaiubiți frați, membri ai celei mai înalte instituțiuni a nóstre culturale, aici în mijlocul nostru, împregiurul iubitalui măiestru al gloriosului nostru fa național. Dar vai, ce deosebire între țelele acelea și ceste de acum! Atunci pe țelele tuturor bucurii și veselii, astăzi numai întristare și jale. Atunci în tótă românia imnuri și gratulări și felicitări, astăzi nenumerate suspinuri și lacrimi. Atunci cununi de laur pe tēemplele celui s'rbătorit, astăzi cununi de cipres pe sciurul celui adormit. Atunci: Barițiu al nostru a plinit 80 ani! Barițiu al nostru președinte al Academiei! astăzi: Barițiu al nostru nu mai este între noi! Vai, încă nu s'au sters lacrimile ochilor nostri pentru un alt fiu iubital românului, — Grigoriu Brătianu e numele lui! — carele ca un nou Aristide pētra tesaurul consacrat unității culturale a poporului seu, și őră de nou deschise isvórele lacrimelor pentru alt fiu, carele și el puterile sale cele mai bune, ba aprópe tótă viața sa o consacrat salutii poporului seu. O geniul cel bun al românimeii, alinază durerea nóstră și îndreptă privirile nóstre spre cele mai înalte, unde e isvorul mângăierii!

A descrie viața adormitului nostru — cei mai mulți putem țice părinte, ajuns la etatea, ce împėratul — poet al vechimei o numesce începutul ostenelei și durerei, va fi problema istoriei poporului român, de carea viața tericitalui este nedepărțită; căci mai nu este teren al vieții poporului nostru, unde alătura cu cei mai buni fii ai lui se nu întâlnim și pe Georgiu Barițiu. Biserica și scóla au fost alese a-i fi cāmpul activității pământesci; de când ins' destinul l'a das la Brașov, și bravii nostri cetățeni de acolo i-au inspirat ideea, de a se crea o fóie publică română și pentru noi cesti dincóce de piscurile Carpaților, tinėrul profesor a început a lărgi din ce în ce mai mult cercul privirilor și lucrărilor sale. Astfel deodată cu întemeierea „Foii Duminecei”, mai târziu „Fóia pentru minte, inimă și literatură”, și curėnd după aceea și a „Gazetei de Transilvania”, tinėrul profesor luă chiamarea de apostol și începű, în același deceniu cu amicul seu, poetul Andreiu, a vesti deșteptarea poporului nostru. Câte greutăți a intimpinat el în calea acestei apostolii, cât a luptat și câte a suferit în țilele acelea, când poporul era numai purtătorul sarcinilor, ne arată paginile cele îngălbinite ale istoriei; dar nimic n'a fost în stare s' l' despartă de dragostea neamului seu, pentru carele în viscolóșii ani 1848/49 a vėđut chiar sabia ascuțită atărul deasupra capului seu. Restituită pacea și linisca țerei, aprugul luptătorii cu îndatinata diligență și desteritate a continuat mănósa sa activitate de publicist român. Ear când la anul 1861 rēsări ca un sóre iubita nóstră „Asociațiune transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”, prima ei adunare generală, constituantă, cu entusiasim el proclamă prim-secretariu al Asociațiunei, ca astfelu împreună cu marele metropolit Andreiu, primul ei președinte, și cu eruditul canonic Timoteiu Cipariu, primul ei vice-președinte, s' făcă un nobil triumvirat, care s' aducă poporului nostru în mēsuri necunoscute până atunci lumina și căldura culturale. Indată dar Asociațiunea începe lucrarea sa, și George Barițiu pörtă nobilul oficiu, ce i s'a concređut, ca mână drėptă a patru președinți, cari în periode prea scurte își succed la presidiu și durerea și la mormėnt. Mai deodată cu Asociațiunea se înființază Societatea academică, avėntată la înălțimea de Academia română din Bucuresci, și secretariu Asociațiunei devine chiar dela început una din pietrele fundamentale ale gloriosului edificiu, ce se înalță. In fine încrederea și iubirea poporului îl pune pe onorificul scaun al presidiului Asociațiunei, care cu diligență neobosită, cu onestate nemaculată, cu succes necredibil îl ocupă până la mórte; ba în țilele din urmă ale vieții se învrednicesc de

rară fericire, a întruni pe crescutul seu frumósa cunună de președinte al Asociațiunei transilvane cu cununa cea nestimată de președinte al Academiei române.

Prețioșele scrieri, cu cari în restimp de aprópe 60 ani înavuți literatura română, redactarea în restimp de două decenii a foii „Transilvania”, scrutarea archivelor și publicarea atător ponderóse documente limbistice și istorice, desvoltarea prin despărțeminte a idealelor Asociațiunei, rădicarea și aducerea la înflorire a acestei scóle superióre de fetițe, carea este un trandafir în cununa scólelor nóstre, edarea în anii din urmă a unei însemnate părți din istoria Transilvaniei, și preste tot mănósa activitate literară și publică vor pētra numelui Georgiu Barițiu o memorie onorifică. Ba cu viuă recunoștință va însemna poporul român pe tablele inimii sale, și va povestí din tată 'n fiu, că numai în ultimele țile ale vieții, când se gătia de calea vecinicieii, a depus veteranul Georgiu Barițiu condeiful, cu care scria neobosit pentru țensul, și tot pentru densus.

Da, meritos părinte al publicisticii române transilvane, prin scrierile Tale, prin luptele și suferințele Tale, prin caracterul Teu de antică modestie, simplitate și probitate, prin viața Ta devotată poporului Teu ca familiei Tale, Tu ți-ai asigurat un loc de onóre în inima poporului român, și în s'ra vieții Tale puteai țice cu poetul străbun: Exegi monumentum aere perennius! Căci în adevăr mai tare decăt bronzul e inimentul, care cineva și'l scie ridică în inima poporului seu; și Tu ești unul din acei fericiti!

Priimesce dar, adormit întru fericire părinte al nostru, priimesce prin rostul meu adēna mulțemita a Asociațiunei transilvane pentru nobilele sacrificii, ce dela începutul ei până la sfēșitul Teu ai adus pe altarul cel curat, rădicat de dēnsa literaturii și culturai poporului român. Partea mortală a ființei Tale odichnescă cu pace în sinul pământului; ear sufletul Teu afe rēsplata nesuințelor și faptelor sale pe plaiurile fericirii eterne, implorand grațiile cerului asupra poporului Teu deapurarea iubital de tine și deapurarea iubitoriu.

Odichnesce în pace!

Fiă memoria Ta întru binecuvėntare!
Fiă sufletul Teu întru fericire!

Academia română.

Concursuri pentru premii. 1893.

B). Premii pentru lucrări prezentate în manuscris cu subiecte date.

VII. „Premiul Statului Eliade-Rădulescu”, de 5.000 lei se va decerne, în sesiunea generală din anul 1894, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Studiu asupra basmelor române în comparațiune cu legendele antice clasice și în legătură cu ale popórelor învecinate și ale tuturor popórelor romanice”.

Terminul presentării manuscriselor la concurs va fi până la 1 Sept. 1893.

VIII. „Premiul Alesandru Bodescu”, de 1.500 lei se va decerne, în sesiunea generală din anul 1894, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Istoria teatrului în România”.

Terminul presentării manuscriselor la concurs va fi până la 1 Septembrie 1894.

IX. „Premiul Statului Lazar”, de 5.000 lei, se va decerne, în sesiunea generală din anul 1895 celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect:

„Igienea țeranului român. Locuința, încălțăminte și înbrăcăminte. Alimentațiunea în diferite regiuni ale anului.”

Terminul presentării manuscriselor la concurs va fi până la 1 Septembrie 1894.

X. „Premiul G. San-Marin”, în sumă de 2.000 lei, se va decerne, în sesiunea generală din anul 1895, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Considerațiuni asupra comerțului României cu țerile străine atât la Orient cât și la Occident, începėnd

cu secolul al XVI-lea până la anul 1860.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 1 Septembrie 1894.

XI. „Premiul Neuschotz“, de 2.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din 1895, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Compendiu istoric asupra dezvoltării industriale la români până în 1875.“

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 1 Septembrie 1894.

XII. „Premiul Alesandru Ioan Cuza“, de 10.000 lei din preună cu procentele acestei sume până la acordarea premiului, se va decerne, în sesiunea generală din anul 1896, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Istoria românilor dela Aurelian până la fundarea principatelor.“

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 1 Septembrie 1895.

XIII. „Premiul Alesandru Ioan Cuza“, de 6.000 lei se va decerne în sesiunea generală din anul 1896, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Psihologia și Metafizica poporului român după literatura populară.“

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 1 Septembrie 1895.

XIV. „Premiul Statului Eliade-Rădulescu“, de 5.000 lei se va decerne, în sesiunea generală din anul 1896, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Botanica populară română din punctul de vedere al credințelor datinelor și literaturii populare, avându-se în vedere adunarea cât se poate mai bogată a materialului.“

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 1 Septembrie 1895.

XV. Premiul Statului Lazăr, de 5.000 lei se va decerne în sesiunea generală din anul 1897, celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect:

Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic și al compoziției lor chimice.

Manuscrisul va trebui să cuprindă materie pentru circa 300 pagini de tipar în-8 garmond.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 1 Septembrie 1896.

Notă. — Manuscrisele lucrărilor puse la concursurile premiilor de sub N-rii VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, și XV se vor prezenta anonime, purtând o devisă, care va fi reproducută pe un plic sigilat, cuprindând numele concurrentului.

Academia își rezervă dreptul de a tipări în publicațiunile sale lucrările, ce se vor premia.

Premiile se vor da autorilor numai după tipărirea lucrărilor premiate.

Concurenții sunt obligați a arăta totdeauna în scris pentru care anume premiu presintă lucrările la concurs.

Cestionariu istoric.

de
Nic. Densușian.
(Urmare.)

300. Cum se numesc pe acolo oamenii, cari transportă pe călători cu poduri umblătoare, de la un țărmure la altul?

301. Ce înțelege pe acolo poporul sub numirea de vad, brudă, brudină?

302. Se vorbește ceva, că în vechime umblau oamenii cu luntri și cu plute pe rurile de acolo?

— și dacă s'au găsit în apele de acolo ceva rămășițe de luntrii vechi?

303. Se află pe acolo săpături făcute de oamenii din vechime, ca să împreună două sau mai multe ruri pe o singură albie?

304. Ce fel de ruri se numesc pe acolo „gârle“?

— și ce deosebire este între gârlă, riu și pârâu?

305. Se află pe acolo paturi, sau albi vechi făcute de mână omenescă, ca să ducă o parte din riu pe la orașe și locuri lipsite de apă?

— și cum se numesc albia acesta?

306. Ce înțelege poporul pe acolo sub numele de Ogaș?

307. Se află pe acolo vre-o cetă de plutăși, de luntrași sau de hăiăuși?

308. Formăză oamenii aceștia sate, ori cătune anumite?

— ce organizare au?

— și cum se numesc căpeteniile lor?

309. Cum era acolo obiceiul în vechime, se trăgeau luntrile pe ruri în sus cu oameni cu boi, ori cu cai?

310. Se află pe acolo luntrii făcute dintr'un singur lemn pentru transportul oamenilor de la un țărmure la altul?

— și câți oameni încap în o astfel de luntre?

311. Ce cuvinte particulare au luntrașii plutășii și hăiăușii de acolo pentru diferite lucruri, ce privesc meseria sau ocupațiunea lor?

312. Ce prasnice anume țin în an plutășii și luntrașii de acolo?

— și ce fel de obiceiuri particulare au dinșii la prasnica acesta?

313. Ce rugăciuni sau cuvinte rostesc ei, când pleacă cu transporturi pe apă?

314. Ce spun bătrânii, se tăiau în vechime lemne din munții de acolo pentru facerea corăbiilor de mare?

— și pe ce apă se transport au lemnele aceste?

315. Cum se numesc pe acolo diferitele trunchiuri de lemne, cari se taie pentru corăbii?

316. Cum țice poporul pe acolo la Marea neagră?

317. Ce spune poporul despre bălțile și lacurile de acolo?

318. Se vorbește ceva, că odată se ascundeau oamenii prin bălțile și stufurile de acolo de frica dușmanilor?

— sau că ar fi perit prin bălțile de acolo trupe și împărați?

319. Se află pe acolo vre-o apă curgătoare cu terminațiunea în bach, boc sau bôcă? d. e. Beșimbach, Glâmboc, Glâmbocă.

320. Se află pe acolo vre-un riu cu numele de Bistra ori Bistrița?

— și ce înțelege pe acolo poporul sub numirile aceste?

321. Se află pe acolo vre-o cetă de pescari?

— și ce organizare au dinșii?

322. Ce prasnice mare țin pescarii în an?

— și ce rugăciuni sau cuvinte rostesc dinșii, când pleacă se prindă pește?

(Va urma.)

Societatea națională pe acții pentru asigurarea în cas de nenorocire și a lucrătorilor în Budapesta.

Capitalul acțiilor complet plătit 1,000.000 corone.

Societatea națională pe acții pentru asigurarea în cas de nenorocire și a lucrătorilor primesce pe lângă condițiunile cele mai culante asigurări pentru casuri de morțe, de invaliditate și pentru incapacitatea transitorie de câștig și anume:

1. Asigurări pentru casuri singuratiche de nenorociri în și afară de profesiune.

2. Asigurări pentru casuri de nenorociri de tot felul în timpul unei călătorii pe mare sau a unei călătorii pe uscat.

3. Asigurări colective pentru nenorociri.

4. Asigurări pe lângă îndatorirea de garanție.

Societatea națională pe acții pentru asigurarea în cas de nenorocire și a lucrătorilor contractează asigurări pentru casuri de nenorocire între anul 20—60 al etății fără considerare la sex și fără cercetare medicală.

Pentru o durată de mai mulți ani a asigurării societatea oferă favoruri particulare.

Spre pildă:

Un avocat, bancher, funcționar de birou, învățător și un preot plătesc pentru o asigurare spre pildă de:

Corone	5,000	pentru cas de morțe à 0.50‰	corone	2.50
"	15,000	" invaliditate statornică à 0.70‰	"	10.50
"	5	" pe ți pentru incapacitate transitorie de câștig à corone 1.50	"	7.—
la transacții de un an pe an			"	20.—
la transacții de cinci ani (pe lângă plățirea de prime) pe an			"	18.—
la transacții de zece ani (pe lângă plățirea de prime) pe an			"	16.—

Societatea națională de asigurare în cas de nenorocire și pentru lucrători primesce mai departe asigurări pe viață, pe lângă plățirea de premii mici săptămânale, dela persoane care trăiesc în împrejurări modeste familiare, precum funcționari de birou, industriași mici, lucrători etc.:

1. Pentru cazul de morțe pe lângă plățirea de premii în totă viața.

2. Pentru cazul de morțe pe lângă plățirea de premii pe timp hotărât.

3. Pentru casuri de supravețuire și de morțe pe lângă plățirea de premii pentru durată restrinsă.

4. Asigurarea de copii (zestre) pe lângă plățirea de premii în durată restrinsă.

Exemplu:

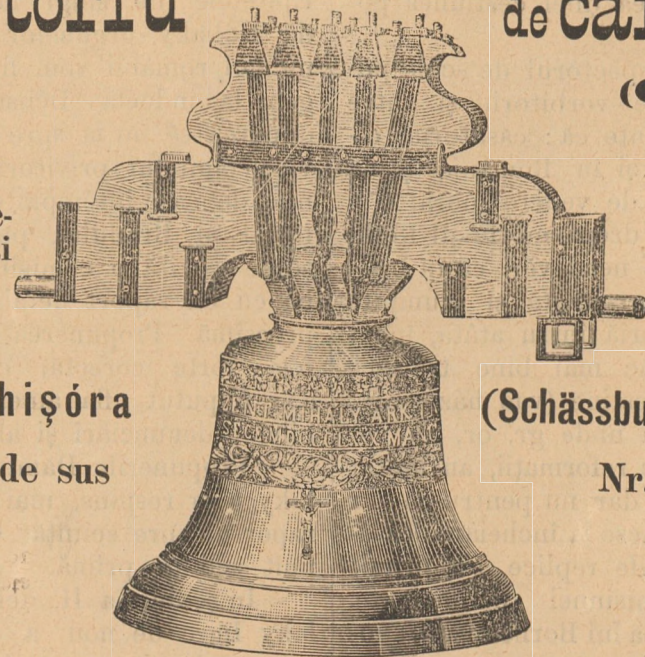
O persoană de 30 de ani poate asigura pe lângă un premiu săptămânal de 20 bani pentru cazul încetării sale din viață un capital de 316 corone, pe lângă un premiu săptămânal de 40 bani $2 \times 316 = 632$ corone, pe lângă un premiu săptămânal de 60 bani $3 \times 316 = 948$ corone, pe lângă un premiu săptămânal de 90 corone $5 \times 316 = 1580$ corone.

Deslușiri mai de-aprope dau prospectele ce se pot căpeta la direcțiunea societății, mai departe la toți agenții primei societăți ung. gen. de asigurare, ai societății de asigurare vieneză și ai societății Franco-Hongroise ca reprezentanți ai societății naționale de asigurare accidentală și pentru lucrători și la cerere se pot trimite la ori-cine gratuit și franco.

[46] 3—3

Mihaile Manchen, vărsătoriu de campane (Clopote)

și de construcțiunea cea mai nouă

cu sul sucitoriu

în Sighișora
piața de sus

(Schässburg - Segesvár)

Nr. 168

o firmă, ce există dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesti a lifesta și repară clopote de totă mărimea cu corôna de stejar ori de fer legat, face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efeituează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primi și în rate.

[18] 6—10

Sosirea și plecarea trenurilor dela Sibiu.

I. Trenurile sosesc la Sibiu.

Dela Copsa (Budapesta, Predeal):

La 4 ore 16 minute, dimineața, tren de persoane.

La 1 ora 26 minute, ziua, tren de persoane.

La 9 ore 23 minute, sara, tren micst.

Dela Făgăraș:

La 7 ore 28 minute, dimineața, tren micst.

La 8 ore 30 minute, sara, tren micst.

II. Trenurile pleacă dela Sibiu.

La Copsa (Budapesta, Predeal):

La 7 ore 44 minute, dimineața, tren micst.

La 4 ore 49 minute, ziua, tren de persoane.

La 10 ore 17 minute, sara, tren de persoane.

La Făgăraș:

La 4 ore 36 minute, dimineața, tren micst.

La 1 ora 40 minute, ziua, tren micst.